

Брагі

Зображення аса Брагі з давньоісландського манускрипту 17 ст. (чорно-біла версія)

Брагі. Малюнок художника Ніколая Абільґора
(1743–1809; Данія)

Бра́гі (швед. *Brage*; ісл. *Bragi*, ймовірно від давньосканд. *bragr* — поезія або *bragr* — найліпший, очільник) — персонаж давньоскандинавської («еддичної») міфології, бог-покровитель співців та поетів — скальдів, представник асів.

Зміст

- 1 У міфології
- 2 Полемічні аспекти
- 3 Література
- 4 Автор ВУЕ
- 5 Важливо!

У міфології

Премудрий син Одіна. Нерідко Брагі описано як діда з довжелезною бородою. Дружина — богиня Ідунн, хранителька чарівних яблук безсмертя, що дарували асам Асґарду вічне життя й молодість.

За легендою, Один здобув інший артефакт Асґарду — мед поезії (напій, ковток якого наділяв магічними здібностями), посудину з яким віддав саме Брагі. Відтоді пішла приказка, що лише обрані отримують справжній талант.

Брагі начебто мав на язиці викарбувані рунічні формули мудрості та красномовства (див. «Першу пісню про Брюнгільд»). Саме він переповів господарю бенкетних палат Еґіру більшу частку міфологічних сюжетів з розділу «Мова поетики» в «Едді» Сноррі Стурлусона.

На іншому бенкеті богів саме зі звертання Брагі до непрошеного гостя розпочинається знана «Сварка Локі». Є спорадичні згадки, що підготовка бенкетної зали до свята була, зокрема, функцією Брагі у Вальгаллі.

Еддичний твір «Крукове ворожіння Одіна» оповідає легенду про катабасис (сходження живого героя до світу померлих) до царства Гель (богині підземного світу), що здійснили Геймдалль, Локі та Брагі, коли з'явилися знамення про смерть Бальдра.

Під час поминального бенкету на честь загиблого конунга, чашу, з якої пили ель та над якою приносили священні обітниці, часто називали «чашою Брагі» (сканд. *bragarfull*). На підтримку й натхнення від Брагі очікували в момент виголошення скальдичної поезії.

Полемічні аспекти

Часом міфологічного Брагі згадували з прізвиськом «Старий». Водночас припускають, що Брагі Старий (давньонорв. *Bragi inn gamli*), або Брагі Боддасон старий (давньонорв. *Bragi Boddason inn gamli*) був історичною особою, придворним поетом 9 ст. при почті кількох норвезьких князів та правителів доби вікінгів (прізвисько «Старий» начебто дали

середньовічні поети, аби відрізнити його від автора 12 ст. Брагі Галльсона). Його вірші — найдавніша відома авторська поезія Скандинавії (за винятком епіграфіки на поховальних каменях), а строфи регулярно цитувалися у наступні століття, зокрема й Сноррі Стурлусоном. Існує припущення, що в усній традиції саме Брагі Боддасон перетворився зрештою на аса — бога поезії.

Проводять паралелі між іменем аса і назвою давньослов'янського хмільного напою — браги (аналогічно ім'я міфологічного Квасіра — наймудрішої в світі істоти зі згаданого міфу про мед поезії — вбачають суголосним до назви «квас», який у давнину також робили хмільним). Вказують на зв'язок між речовинами, що здатні викликали змінені стани свідомості, та творчим натхненням і ворожінням у різних традиційних суспільствах.

Висловлюють і припущення, що Брагі Довгобородий це лише один із аспектів бога Одіна, який пізніше виокремлений скальдами в самостійне божество.

Література

1. Ellis-Davidson H. R. Gods and Myths of Northern Europe. 2nd ed. London : Penguin Books, 1990. P. 164–166.
2. Прицак О. Походження Русі: стародавні скандинавські джерела (крім ісландських саґ) : в 2 т. Київ : АТ «Обереги», 1997. Т. 1. С. 229–230.
3. Clunies M. R. Poet into Myth: Starkaðr and Bragi // Viking and Medieval Scandinavia. 2006. Vol. 2. P. 31–43. URL: <https://www.brepolsonline.net/doi/epdf/10.1484/J.VMS.2.302019>
4. Lindow J. Narrative Worlds, Human Environments, and Poets: The case of Bragi // Old Norse Religion in Long-Term Perspectives: Origins, Changes, and Interactions. Lund : Nordic Academic Press, 2012. P. 21–25.

Автор ВУЕ

Д. О. Король

Покликання на цю статтю: Король Д. О. Брагі // Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua/Брагі> (дата звернення: 27.09.2023).

Статус гасла: Оприлюднено

Оприлюднено: 09.09.2022